

og i 1912 70 Mill. Alt i alt bliver den samlede Bruttogæld til Udlandet i 1907 708 Mill., i 1910 963 Mill. og i 1912 1011 Mill., altsaa lidt over den Milliard, som man jo ret almindelig har vænnet sig til at betragte som vor Gæld til Udlandet.

Men derfra maa selvfølgelig drages vort Tilgodehavende hos Udlandet, ellers kommer man jo ikke til det rette Resultat. Vort Tilgodehavende samler jeg under to Poster: udenlandske Aktier og Obligationer i dansk Eje og vore Bankers udenlandske Vekselbeholdning og Tilgodehavende hos Korrespondenter i Udlandet. Disse to Poster er i en glædelig Stigning fra 1910 til 1912. Tallet er for 1907 for den første af dem 69 Mill., for 1910 60 Mill., for 1912 70 Mill. Den anden Post: udenlandske Veksler og Tilgodehavende hos Korrespondenter, viser for 1907 52 Mill., for 1910 60 Mill., for 1912 64 Mill. Kr. Det vil altsaa ses, at vort Tilgodehavende hos Udlandet, der i 1907 var 121 Mill. og i 1910 120 Mill., altsaa paa det nærmeste lige saa meget, i 1912 er vokset til 134 Mill. Kr. Som Enderesultat faar man saa, at vor Nettogæld til Udlandet i 1907 udgjorde 587 Mill., i 1910 843 Mill. og i 1912 877 Mill. Kr. Naturligvis kan der altid rejses Tvivl om en saadan Beregnings Nøjagtighed. Men man har jo forskellige Kontrolmidler, og jeg skal omtale et, som viser, at Beregningen i alt væsentligt maa være rigtig. Naar man for de sidste 22 Aar — det vil maaske erindres af dem, som husker den lignende Redegørelse i 1908, at man kan føre disse Undersøgelser tilbage til 1891 — sammenlægger vort samlede Indførselsoverskud med Renten af Gælden til Udlandet, saa viser det sig, naar man derfra drager den Gældsstiftelse til Udlandet, som man er kommet til gennem disse Undersøgelser, at hvis Regnestykket skal være rigtigt, maa i Gennemsnit omtrent 80 Mill. Kr. aarlig være blevet dækkede ved det, man kalder usynlige Indtægter: Fragtfortjeneste, Fortjeneste ved Turisttrafik, Handelsfortjeneste og Indtægter af lignende Art. Men ca. 80 Mill. Kr. er netop det Beløb, man gennem andre Overvejelser og Udregninger fra forskellige Sider er kommet til som det Beløb, vi maa føre i Regning i vor Balance som usynlig Indtægt. Gennem en saadan Prøve bekræftes Rigtigheden af det Resultat, man her er naaet til.

Naar jeg nu et Øjeblik skal dvæle ved, hvorledes man i Realiteten bør dømme om disse Resultater, hvorvidt man deraf kan drage særlig glædelige eller sørgelige Slutninger, saa vil jeg sige dette, at der jo ikke kan være nogen Tvivl om, at Tallene med

overordentlig Tydelighed peger paa den stærke, ja voldsomme økonomiske Nedgangsperiode, som herskede i Aarene 1908 til 1910. Det er jo næsten forfærdende at se, at fra December 1907 til Juli 1910 er vor Nettogæld til Udlandet steget fra 587 Mill. til 843 Mill. Kr. eller antagelig med ca. 88 Mill. Kr. aarlig i de tre Aar 1908—10. I Perioden 1900—07 er den efter de tidligere Beregninger af statistisk Bureau steget med ca. 48 Mill. Kr. aarlig. I Forhold dertil viser nu Resultatet ved Beregningen pr. Juli 1912 en glædelig og afgjort Fremgang. I disse to Aar er Nettogælden til Udlandet jo kun steget med 34 Mill. Kr. eller 17 Mill. Kr. aarlig, og selv om man nu dertil maa lægge nogle Millioner, bl. a. som Følge af, at vi ikke har medregnet det sidste Hypotekbanklaan, kan man dog neppe komme højere op end til en aarlig Stigning af Nettogælden paa ca. 20 Mill. Kr. i Aarene 1911 og 1912. Det er et godt Fremskridt baade fra de 88 Mill. i 1908—10 og de 48 Mill. i 1900—07. Man kan naturligvis sige, at det er de 20 Mill. for meget, og til dette kan jeg særdeles godt slutte mig; men man ser dog altsaa, at vi er inde paa bedre Veje, og nu gælder det om at fortsætte paa disse om muligt med forøget Kraft, for helt at blive denne voksende Gæld kvit, og derefter, hvad vi heller ikke skal glemme, søge at reducere den betydelige Gæld, som bliver tilbage.

Jeg skal henpege paa, at naar man efter en anden Beregning, Statistisk Bureau har anstillet, inddeler saavel Gæld som Tilgodehavende i to Grupper, Stat og Kommuner paa den ene Side og private paa den anden, falder den Gældstigning, der har fundet Sted de sidste to Aar, egentlig udelukkende paa de offentlige Institutioner, hvorimod det private Erhvervsliv efter Statistisk Bureaus Undersøgelser ikke har forøget sin Nettogæld til Udlandet. Der er en Post, som virker meget tyngende, og som vi derfor maa arbejde paa at bringe nedad, det er den store Renteudgift til Udlandet. Den beløber sig aarlig til 16 Millioner i Aarene 1900—07, til 30 Millioner i Aarene 1908—10, og til 35 Millioner i 1911—12; det er en betydelig Stigning, og denne Rentebyrde er altfor tung. Vi bør nu sørge for, at den offentlige Gældsbyrde ikke yderligere øges. For Statens Vedkommende kan jeg sige, at det heller ikke vil ske, hvis vi bliver paa den Bane, vi nu har betraadt. Jeg udviklede ved Finanslovforslagets Fremlæggelse, hvorledes jeg vilde søge at ind-